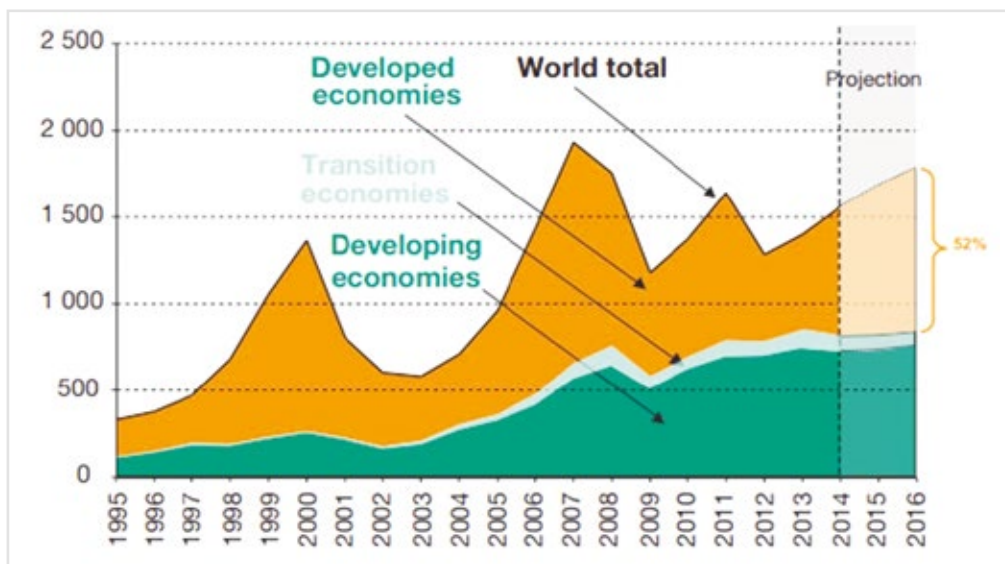

การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในจีน

1. ภาพรวมและสถานการณ์การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในจีน

จากข้อมูลของ World Investment Report พบว่า ในปี 2556 การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศทั่วโลกมียอดเพิ่มสูงขึ้นร้อยละ 9 หรือเพิ่มเป็น 1.45 พันล้านเหรียญสหรัฐฯ และคาดการณ์ว่าการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในปี 2557 จะเพิ่มขึ้นเป็น 1.75 พันล้านเหรียญสหรัฐฯ ซึ่งกลุ่มประเทศที่พัฒนาแล้วจะเป็นผู้นำการขับเคลื่อนการลงทุน โดยมีสัดส่วนการลงทุนอยู่ที่ร้อยละ 52 ของโลก

มูลค่าการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศของโลกแบ่งตามกลุ่มเศรษฐกิจ ปี 2538 – 2559
(พันล้านเหรียญสหรัฐฯ)

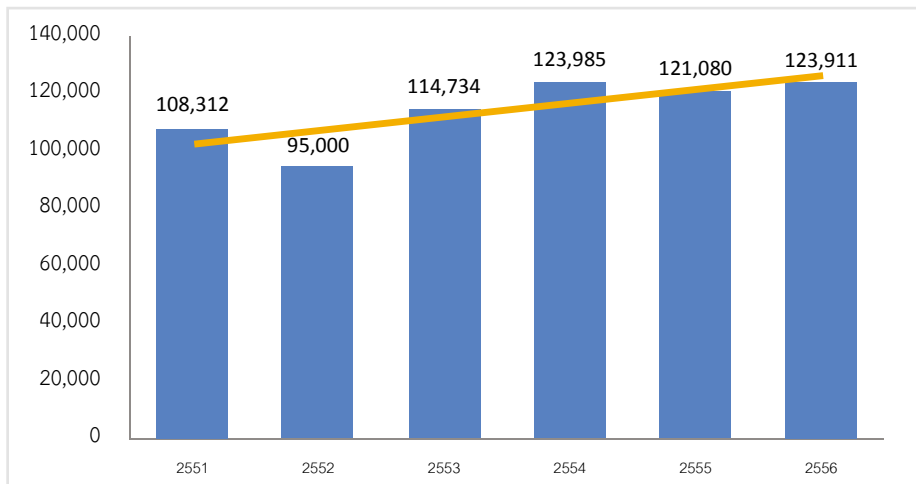
ที่มา: World Investment Report (2014)¹

¹ Unctad. "World Investment Report 2014". [Online]. Available from: http://unctad.org/en/PublicationsLibrary/wir2014_en.pdf. [19 September 2014]

ในปี 2556 มูลค่าการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในจีน (FDI)² มีจำนวน 117.59 พันล้านเหรียญสหรัฐ ซึ่งเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.25 จากปีก่อนหน้า โดยในช่วง 2 ไตรมาสแรกของปี 2557 มูลค่าการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในจีนมีจำนวน 48.91 พันล้านเหรียญสหรัฐ ทั้งนี้ตั้งแต่ปี 2540 - 2557 พบว่ามูลค่าการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในจีนเฉลี่ย 37.30 พันล้านเหรียญสหรัฐ³

ในขณะที่มูลค่าการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในจีนในช่วง 6 ปีที่ผ่านมา (2551 - 2556) มีการขึ้นลงไม่สอดคล้องกับการลงทุนโดยตรงของโลก แต่อย่างไรก็ตามมูลค่าการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในจีนมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น แต่ในสัดส่วนที่ไม่สูงมากนัก ดังแสดงให้เห็นมูลค่าและแนวโน้มการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในจีน ดังรูปต่อไปนี้

มูลค่าการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในจีนย้อนหลัง 6 ปี (ล้านเหรียญสหรัฐ)

ที่มา: ปรับปรุงจาก World Investment Report (2014)

นอกจากนี้ ในปี 2557 ประเทศจีนยังถูกจัดให้เป็นประเทศที่มีการดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศมากที่สุดเป็นอันดับ 2 ของโลก (A.T. Kearney, 2014)⁴ ทั้งนี้เป็นผลมาจากกำลังซื้อภายในประเทศที่มีมูลค่าสูง ช่วยผลักดันเศรษฐกิจของจีน รวมถึงการปรับรูปแบบการดำเนินธุรกิจเป็นแบบกิจการร่วมค้าของบริษัทจากต่างประเทศจำนวนมาก ที่ช่วยให้บริษัทเหล่านี้สามารถเข้าถึงความต้องการของผู้บริโภคมากยิ่งขึ้น โดยข้อมูลของกระทรวงพาณิชย์จีน ระบุว่าในช่วงเดือนมกราคม - พฤษภาคม ปี 2557 มีบริษัทต่างประเทศที่จดทะเบียน

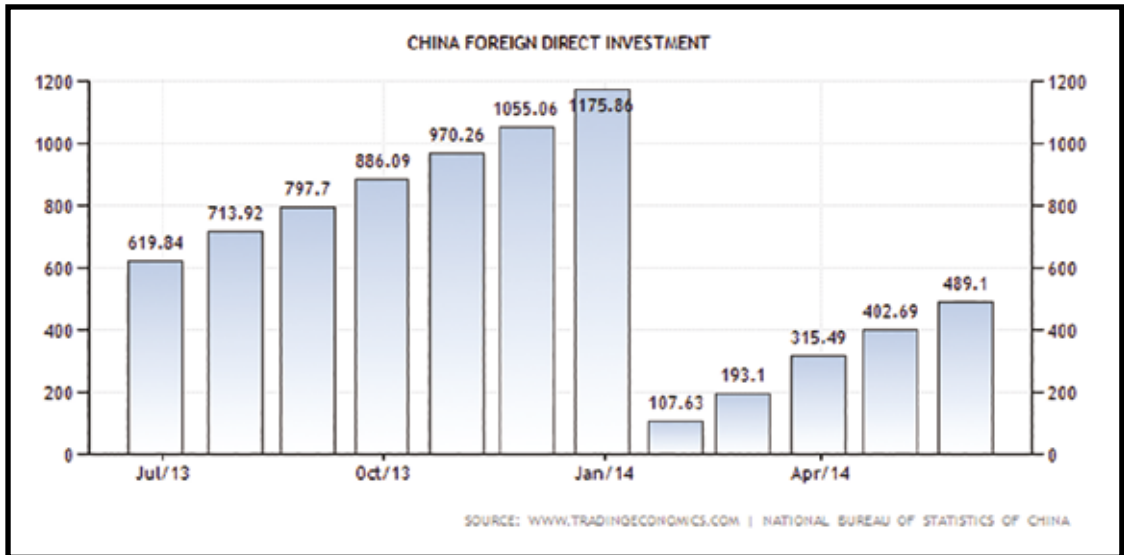
2 Ministry of commerce People's Republic of China. "Statistics of FDI in China in January-December 2013". [Online]. Available from: <http://english.mofcom.gov.cn/article/statistic/foreigninvestment/201402/20140200498911.shtml>. [16 September 2014]

3 Trading economics. 2014. *China Foreign Direct Investment*. [Online]. Available from : <http://www.tradingeconomics.com/china/foreign-direct-investment>. [18 July 2014].

4 A.T. Kearney. 2014. *Foreign Direct Investment (FDI) Confidence Index*. [Online]. Available from : <http://www.atkearney.com/research-studies/foreign-direct-investment-confidence-index>. [18 July 2014].

ใหม่ในจีนทั้งสิ้น 8,744 บริษัท เพิ่มขึ้นจากช่วงเวลาเดียวกันของปีที่ผ่านมาร้อยละ 1.6 อย่างไรก็ตามจำนวนโครงการขนาดใหญ่ที่จดทะเบียนปรับลดลงจากปีที่ผ่านมา

มูลค่าการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในจีนช่วงเดือนมกราคม - พฤษภาคมของปี 2557

ที่มา : www.tradingeconomics.com⁵

ในช่วงเดือนมกราคม - พฤษภาคมของปี 2557 มูลค่าการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ (ไม่รวมภาคการเงินและการธนาคาร) มีจำนวน 48.9 พันล้านเหรียญสหรัฐฯ เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.8 จากช่วงเวลาเดียวกันของปีที่ผ่านมา⁶ โดยประเทศคู่ค้าที่มีมูลค่าเงินลงทุนสูงสุด (ไม่นับรวมฮ่องกงที่มีมูลค่าการลงทุนโดยตรงในจีน 13.31 พันล้านเหรียญสหรัฐฯ และมาเก๊าจำนวน 120 ล้านเหรียญสหรัฐฯ) คือ ไต้หวัน 991 ล้านเหรียญสหรัฐฯ สิงคโปร์จำนวน 862 ล้านเหรียญสหรัฐฯ เกาหลีใต้จำนวน 834 ล้านเหรียญสหรัฐฯ ญี่ปุ่นจำนวน 716 ล้านเหรียญสหรัฐฯ สหรัฐอเมริกาจำนวน 711 ล้านเหรียญสหรัฐฯ เยอรมนีจำนวน 258 ล้านเหรียญสหรัฐฯ สหราชอาณาจักรจำนวน 204 ล้านเหรียญสหรัฐฯ และเดนมาร์กจำนวน 135 ล้านเหรียญสหรัฐฯ⁷

ทั้งนี้มูลค่าเงินลงทุนโดยตรงจากเกาหลีใต้และสหราชอาณาจักรเพิ่มขึ้นจากช่วงเวลาเดียวกันในปี

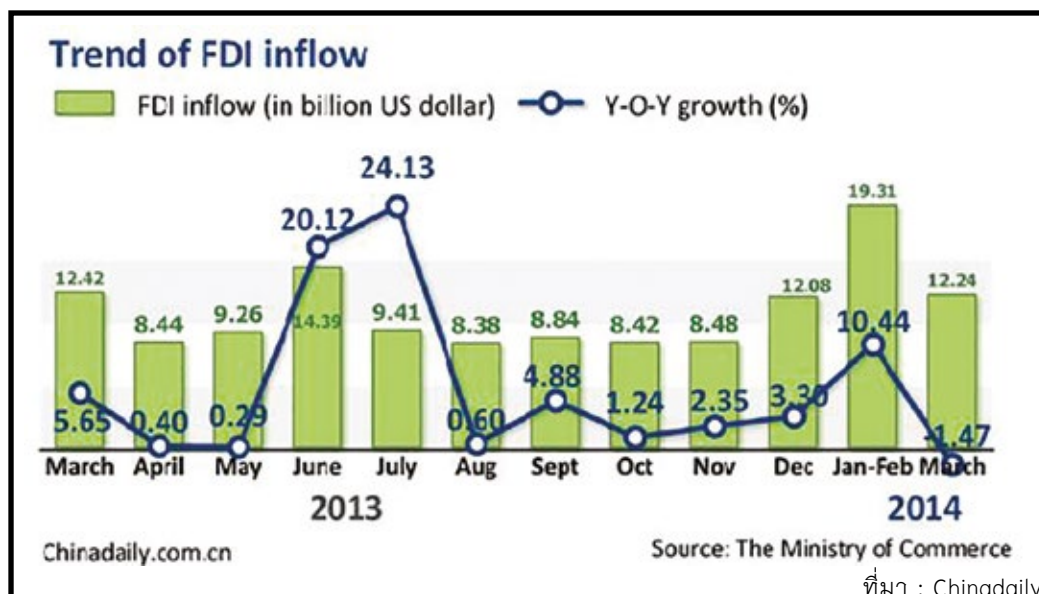
5 Tradingeconomics. *China Foreign Direct Investment*. [Online]. Available from: <http://www.tradingeconomics.com/china/foreign-direct-investment>. [18 July 2014].

6 Xinhua. 2014. *China's FDI inflows down 6.7% in May*. [Online]. Available from : http://www.chinadaily.com.cn/business/chinadata/2014-06/17/content_17593366.htm. [18 July 2014].

7 กระทรวงพาณิชย์จีน. 2557. *Statistics of FDI in China in January-February 2014*. [ออนไลน์]. เข้าถึงจาก <http://english.mofcom.gov.cn/article/statistic/foreigninvestment/201404/20140400556768.shtml>. [18 กรกฎาคม 2557].

ที่ผ่านมาร้อยละ 87.9 และ 62.2 ตามลำดับ ในขณะที่มูลค่าเงินลงทุนโดยตรงจากญี่ปุ่นลดลงจากปีที่ผ่านมาถึงร้อยละ 42.2 มูลค่าเงินลงทุนโดยตรงจากสหรัฐอเมริกาลดลงร้อยละ 9.3 เช่นเดียวกับกับสหภาพยุโรป ซึ่งลดลงร้อยละ 22.1 และการลงทุนโดยตรงจากอาเซียนก็ลดลงร้อยละ 22.3 เหลือเพียง 2.54 พันล้านเหรียญสหรัฐฯ

แนวโน้มเงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศเข้าสู่ประเทศจีนในไตรมาสแรกปี 2557

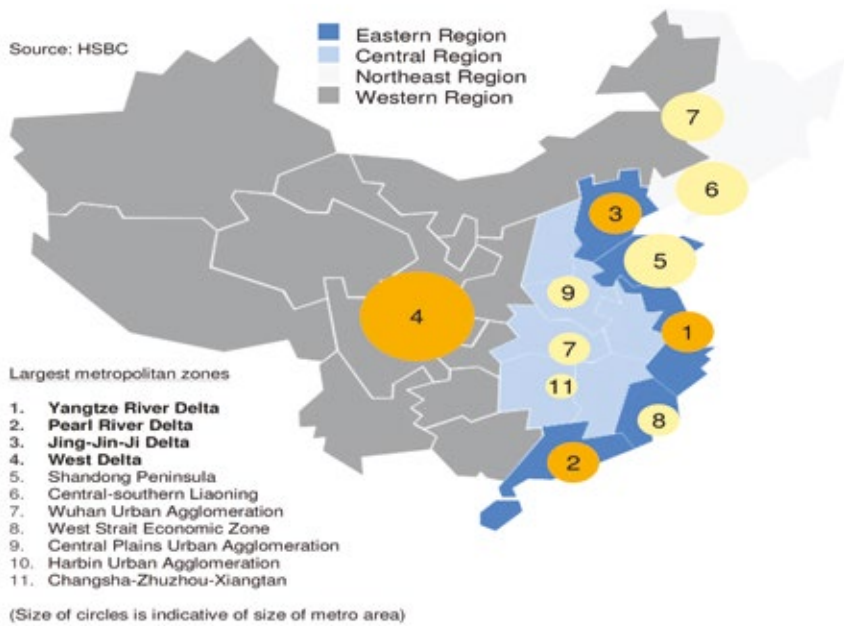
ปัจจุบันประเทศจีนยังคงรักษายอดมูลค่าเงินลงทุนไหลเข้าจากปีที่ผ่านมา โดยในไตรมาสแรกของปี 2557 เงินทุนไหลเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.5 จากช่วงเวลาเดียวกันในปีที่ผ่านมา แต่อย่างไรก็ตามมูลค่าเงินลงทุนไหลเข้าของจีนในเดือนมีนาคม 2557 ลดลงครั้งแรกในรอบ 14 เดือน ซึ่งโฆษกประจำกระทรวงพาณิชย์จีนมองว่า เป็นเพียงวัฏจักรทางเศรษฐกิจจึงส่งผลในระยะสั้นเท่านั้น⁸

8 KPMG. 2014. *Investment in China: Numbers and Trends*. [Online]. Available from : <https://www.kpmg.com/DE/de/Documents/Investment-in-China-Numbers-and-Trends-201405.pdf>. [18 July 2014].

สีเขียว แสดง เขตพัฒนาเศรษฐกิจภาคกลาง
 สีม่วงเข้ม แสดง เขตพัฒนาเศรษฐกิจภาคตะวันตก
 สีฟ้า แสดง เขตพัฒนาเศรษฐกิจภาคตะวันออก
 สีม่วงเปลือกมั่งคุด แสดง เขตพัฒนาเศรษฐกิจ
 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ภาพแสดงการแบ่งเขตพัฒนาเศรษฐกิจหลักของจีนตามเขตเมืองสำคัญหลัก

ที่มา : HSBC

2. ภาพรวมการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศแบ่งตามเขตเศรษฐกิจหลักของจีน

ปัจจุบันจีนได้แบ่งเขตเศรษฐกิจออกเป็น 4 เขต

2.1 เขตพัฒนาเศรษฐกิจภาคตะวันออก (Eastern Region)

ภาพแสดงการแบ่งเขตพัฒนาเศรษฐกิจภาคตะวันออก

Source: HSBC

ที่มา : HSBC

เขตพัฒนาเศรษฐกิจฝั่งตะวันออกเป็นพื้นที่มีมณฑลชายฝั่งทะเล และเป็นพื้นที่แห่งแรกในการพัฒนาทางเศรษฐกิจของประเทศจีน ทำให้มณฑลแถบนี้มีฐานะเศรษฐกิจดีที่สุดในเมื่อเทียบกับภูมิภาคอื่นของจีน เขตตะวันออกประกอบด้วย 10 มณฑล ได้แก่ มหานครปักกิ่ง มณฑลฝูเจี้ยน มณฑลกวางตุ้ง มณฑลไห่หนาน มณฑลเหอเป่ย์ มณฑลเจียงซู มณฑลซานตง มหานครเซี่ยงไฮ้ มหานครเทียนจิน และมณฑลเจ้อเจียง โดยในปี 2556 มณฑลกวางตุ้ง มี GDP สูงเป็นอันดับ 1 ของประเทศจีน มีมูลค่า 1.00 ล้านเหรียญสหรัฐฯ คิดเป็นร้อยละ 10.93 ของมูลค่า GDP ของประเทศ รองลงมาคือ มณฑลเจียงซู มูลค่า GDP อยู่ที่ 0.96 ล้านเหรียญสหรัฐฯ คิดเป็นร้อยละ 10.40 ของมูลค่า GDP ของประเทศ และลำดับที่ 3 คือ มณฑลซานตง มูลค่า GDP อยู่ที่ 0.88 ล้านเหรียญสหรัฐฯ คิดเป็นร้อยละ 9.61 ของมูลค่า GDP ของประเทศ⁹

⁹ China Statistic Database. 2013. *List of Chinese provinces by 2013 GDP*. [Online]. Available from: <http://219.235.129.58/welcome.do>. [18 July 2014]

นักลงทุนต่างชาตินิยมมาตั้งสำนักงานใหญ่ (Headquarters) ในมณฑลชายฝั่งเหล่านี้ ส่วนอุตสาหกรรมสำคัญในเขตนี้ส่วนใหญ่เป็นอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง งานต่อเรือ อุตสาหกรรมเกี่ยวกับยานยนต์ อุตสาหกรรมเกี่ยวกับพลังงานแสงอาทิตย์ งานสิ่งทอ อย่างไรก็ตามเนื่องจาก เขตเศรษฐกิจจะวันออกมีความเจริญทางด้านเศรษฐกิจอย่างมาก ส่งผลให้ต้นทุนการผลิตและราคาที่ดินสูงกว่า ภูมิภาคอื่น ในจำนวนนี้มีเขตอุตสาหกรรม (Industrial zone) ที่สำคัญอยู่ 3 แห่ง อันมีพื้นที่บางส่วนตั้งอยู่ใน ภาคตะวันออกและบางส่วนของเขตอื่น ได้แก่ เขตปากแม่น้ำเพิร์ล (Pearl River Delta: PRD) เขตเศรษฐกิจ กลุ่มแม่น้ำเพิร์ล (Pan Pearl River Delta: PPRD) และเขตปากแม่น้ำแยงซี (Yangtze River Delta: YRD)

2.1.1 เขตปากแม่น้ำเพิร์ล (Pearl River Delta: PRD) ประกอบด้วยพื้นที่ในมณฑลกว่างตุ้ง 9 เมือง ได้แก่ นครกว่างโจว เซินเจิ้น จูไห่ ตงก่วน ฝอซาน จงซาน เจียงเหมิน หุ้ยโจว และจ้าวฉิ่ง เขตบริหาร พิเศษฮ่องกง และเขตบริหารพิเศษมาเก๊า พื้นที่ดังกล่าวนี้มีความพร้อมด้านการเป็นศูนย์กลางทางการผลิต ที่สำคัญที่สุดแห่งหนึ่งในเอเชีย ทั้งนี้แต่ละเมืองมีจุดเด่นที่แตกต่างกันจึงสามารถเสริมและเอื้อประโยชน์แก่กันได้ ซึ่งรัฐบาลจีนได้วางเป้าหมายให้พื้นที่ดังกล่าวเป็นพื้นที่นำร่องตามแนวทาง “Scientific Development” ของ รัฐบาล โดยภูมิภาคจะมีส่วนร่วมในการปกครองตนเองมากขึ้น มีการปรับปรุงช่องว่างการพัฒนาระหว่างชุมชน เมืองและชนบท และสร้างความเป็นเนื้อเดียวกันในสังคม รวมถึงการเป็นพื้นที่นำร่องในการปฏิรูปเชิงลึกใน ทุกมิติ และเป็นหน้าด่านที่สำคัญที่จะเชื่อมจีนกับประเทศต่างๆ โดยการที่เขต PRD ได้ร่วมกับฮ่องกงและมาเก๊า มีส่วนช่วยส่งเสริมและเปิดโอกาสการพัฒนาให้กับพื้นที่ดังกล่าวได้มากยิ่งขึ้น อีกทั้งรัฐบาลยังวางเป้าหมายให้ พื้นที่นี้เป็นศูนย์กลางโรงงานอุตสาหกรรมและการบริการที่ทันสมัยและเป็นผู้นำขับเคลื่อนเศรษฐกิจของ ประเทศ¹⁰

2.1.2 เขตเศรษฐกิจกลุ่มแม่น้ำเพิร์ล (Pan Pearl River Delta: PPRD) นับเป็นหนึ่งในกลุ่ม ความร่วมมือทางเศรษฐกิจขนาดใหญ่ของจีน¹¹ จากการร่วมมือกันของ 9 มณฑลในประเทศจีน ประกอบด้วย 3 มณฑลชายฝั่ง (มณฑลกว่างตุ้ง มณฑลไห่หนาน (ไหหลำ) และมณฑลฝูเจี้ยน (ฮกเกี้ยน)) 2 มณฑลตอน กลาง (มณฑลหูหนาน และมณฑลเจียงซี) และ 4 มณฑลตอนใน (มณฑลเสฉวน มณฑลยูนนาน เขตปกครอง ตนเองกว่างซี และมณฑลกุ้ยโจว) และร่วมมือกับ 2 เขตบริหารพิเศษของจีน คือ เขตบริหารพิเศษฮ่องกง และเขตบริหารพิเศษมาเก๊า รวมเรียกว่า “กลุ่ม 9+2 หรือ PPRD 9+2” ครอบคลุมพื้นที่ราว 1 ใน 5 ของ ประเทศจีน และมีจำนวนประชากรมากถึง 1 ใน 3 ของประชากรทั้งหมดของจีน โดยการรวมกลุ่มนี้ได้ตั้ง เป้าหมายระยะยาวที่จะขยายศักยภาพทางเศรษฐกิจและการพัฒนาภายใต้แนวคิด “ตลาดร่วม” โดยการกำหนด บทบาทและหน้าที่ให้แต่ละพื้นที่ตามความแข็งแกร่ง กล่าวคือ กวางตุ้งถูกกำหนดให้เป็นฐานการผลิตของโลก และศูนย์กลางด้านโลจิสติกส์ ฮ่องกงเป็นศูนย์กลางด้านโลจิสติกส์ การค้าการเงิน การบริการที่มีมูลค่าเพิ่ม มาเก๊าเป็นศูนย์กลางของการบันเทิงและท่องเที่ยว ฝูเจี้ยน เจียงซี หูหนาน เป็นแหล่งของพลังงาน ปิโตรเลียม

10 The National Development and Reform Commission. 2008. *The Outline of the Plan for the Reform and Development of the Pearl River Delta (2008-2020)*. [Online]. Available from : [11 Thailand China Business link. 2557. *เขตพื้นที่ปากแม่น้ำเพิร์ลและเขตเศรษฐกิจกลุ่มแม่น้ำเพิร์ล*. \[ออนไลน์\]. เข้าถึงจาก <http://www.thailand-china.com/getdoc/7a2e2c1b-829a-4a99-81c9-e81b2d92493f/Overview-of-Pan-Pearl-River-Delta.aspx?lang=th-TH>. \[30 มิถุนายน 2557\].](https://www.google.co.th/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=2&cad=rja&uact=8&ved=0CCcQFjAB&url=http%3A%2F%2Fen.ndrc.gov.cn%2Fpolicyrelease%2F200901%2FPO20090120342179907030.doc&ei=kdmwU--7l4K1uATDmoKoBg&usq=AFQjCNGoOqJgT76v96xeNcuPMYzryFOTw&sig2=h-GnVWUrmDaAHb-4hFjhbog. [30 June 2014].</p></div><div data-bbox=)

ถ่านหินของภูมิภาค ไท่หนานเป็นแหล่งก๊าซธรรมชาติ กุ้ยโจวเป็นแหล่งพลังงานไฟฟ้า ยูหนานเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยว กว่างซีเป็นแหล่งแร่ธาตุ พลังงาน และการท่องเที่ยว เสฉวนเป็นแหล่งผลิตแรงงานคุณภาพสูง¹²

2.1.3 เขตปากน้ำแยงซี (Yangtze River Delta: YRD) มีพื้นที่ครอบคลุม 16 เมือง ได้แก่ นครเซี่ยงไฮ้ 8 เมืองในมณฑลเจียงซู และ 7 เมืองในมณฑลเจ้อเจียง¹³ YRD เป็นเขตอุตสาหกรรมที่สำคัญที่สุดแห่งหนึ่งของจีน โดยมีอุตสาหกรรมที่สำคัญ อาทิ สิ่งทอ เสื้อผ้าสำเร็จรูป เคมีภัณฑ์ ปิโตรเคมี พลาสติก โทรมคมนาคม เครื่องจักรกล วัตถุดิบสำหรับอุตสาหกรรม เหล็ก และแผงวงจรไฟฟ้า โดยมณฑลเจียงซูและเจ้อเจียงเป็นฐานการผลิตที่สำคัญของอุตสาหกรรมสิ่งทอ ไยสังเคราะห์ และเครื่องจักรไฟฟ้า ส่วนเซี่ยงไฮ้เป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมยานยนต์อันดับต้นของจีน นอกจากนี้เซี่ยงไฮ้และหางโจวยังเป็นแหล่งลงทุนและที่ตั้งสำนักงานบริษัทข้ามชาติรายใหญ่หลายราย¹⁴

2.2 เขตพัฒนาเศรษฐกิจภาคกลาง (Central Region)

เขตพัฒนาเศรษฐกิจภาคกลางเป็นพื้นที่ตอนในที่ไม่มีทางออกทะเล แต่เป็นเขตที่มีความสำคัญต่อภาคเกษตรกรรมของจีน มีทรัพยากรธรรมชาติ แร่ธาตุอันอุดมสมบูรณ์ ไม่ว่าจะเป็น ถ่านหิน ทองคำ ทองแดง เป็นต้น และมีประชากรอาศัยอยู่ 1 ใน 4 ของประเทศ เขตนี้ประกอบด้วย 6 มณฑล ได้แก่ มณฑลอันฮุย มณฑลเหอหนาน มณฑลหูเป่ย์ มณฑลหูหนาน มณฑลเจียงซี และมณฑลส่านซี ศูนย์กลางการค้าและด้านคมนาคมขนส่งของเขตภาคกลาง คือ เมืองอู่ฮั่นในมณฑลหูเป่ย์ ในเขตภาคกลางพื้นที่ส่วนใหญ่ใช้ในการผลิตอาหารและเพาะปลูก โดยจะส่งวัตถุดิบและอาหารต่อไปยังเขตเศรษฐกิจภาคตะวันออก อุตสาหกรรมในเขตนี้ ได้แก่ อุตสาหกรรมเหมืองแร่และอุตสาหกรรมถลุงเหล็ก อุตสาหกรรมผลิตเครื่องจักรหนัก จากการปรับตัวต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้นในเขตเศรษฐกิจตะวันออก ส่งผลให้ผู้ผลิตและนักลงทุนได้พิจารณาจะย้ายฐานการผลิตมายังเขตภาคกลางแทน

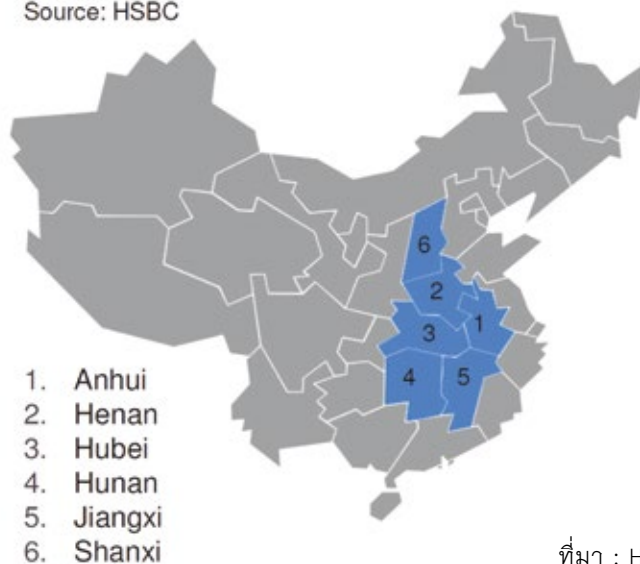
12 บุชราคม ศรีรัตน และหทัยภัทร์ รัตนงาม. 2550. *โครงการพัฒนาสามเหลี่ยมปากแม่น้ำไข่มุก 9+2 Pan- Pearl River Delta (ตอนที่ 2)*. [ออนไลน์]. เข้าถึงจาก <http://sac.la.ubu.ac.th/search/display.asp?id=30254>. [30 มิถุนายน 2557].

13 สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงปักกิ่ง. 2551. *โอกาสการค้า และการลงทุนในจีน*. [ออนไลน์]. เข้าถึงจาก <http://www.thaiembbeij.org/thaiembbeij/th/republic-of-china/investment/>. [30 มิถุนายน 2557].

14 ธนาคารกสิกร. *เขตเศรษฐกิจกลุ่มแม่น้ำแยงซี : มหานครอันดับหนึ่งของจีน*. [ออนไลน์]. เข้าถึงจาก <http://www.thailand-china.com.com>. [30 มิถุนายน 2557].

ภาพแสดงการแบ่งเขตพัฒนาเศรษฐกิจภาคกลาง

Source: HSBC

แผนนโยบายจีนตอนกลางรุ่งเรือง (Rise of central China Plan) โดย ฯพณฯ ท่านเวิน เจียเป่า เมื่อปี 2547 ส่งผลให้เขตเศรษฐกิจภาคกลางเติบโตอย่างโดดเด่น และมีอัตราการขยายตัวดีกว่าภูมิภาคอื่น กล่าวคือ ในปี 2556 มณฑลเหอหนานมีมูลค่า GDP สูงเป็นอันดับที่ 5 ของประเทศจีน¹⁵ จำนวน 519,212 เหรียญสหรัฐฯ คิดเป็นร้อยละ 5.56 ของมูลค่า GDP รวมของจีน รองลงมาคือ มณฑลหูเป่ย์ มีมูลค่า GDP สูงเป็นอันดับที่ 9 ของประเทศ จำนวน 580,845 เหรียญสหรัฐฯ คิดเป็นร้อยละ 4.34 ของมูลค่า GDP รวมของจีน ในด้านการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในภูมิภาคนี้ พบว่า นักลงทุนสนใจลงทุนในภูมิภาคนี้เพิ่มขึ้น ซึ่งจะเห็นได้จากในช่วงครึ่งปีแรกของปี 2555 เฉพาะเมืองอู่ฮั่น มณฑลหูเป่ย์ มีมูลค่าการลงทุนเท่ากับ 98.8 พันล้านหยวน เพิ่มขึ้นร้อยละ 108 เทียบจากปี 2554 ในจำนวนนี้มีโครงการที่ลงทุนจากบริษัทชั้นนำ 500 อันดับแรกของโลกถึง 4 โครงการ ทั้งนี้รัฐบาลจีนให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีแก่โครงการลงทุนในภูมิภาคภาคกลางในแต่ละมณฑลในสาขาธุรกิจ ดังนี้

2.2.1 มณฑลเหอหนาน

- การแปรรูปสังกะสีและแมงกานีส
- การผลิตชิ้นส่วนรถยนต์
- สถาบันการแพทย์และการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุ
- ธุรกิจบรรดแบรนต์และการเพิ่มมูลค่าในธุรกิจการสื่อสารโทรคมนาคม
- บริษัทขนส่งผู้โดยสาร

15 China Statistic Database. 2013. *List of Chinese provinces by 2013 GDP*. [Online]. Available from: <http://219.235.129.58/welcome.do>. [18 July 2014]

2.2.2 มณฑลหุบเป่ย์

- การพัฒนาและการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีการไหลพรวน
- การพัฒนาเทคโนโลยีและผลิตภัณฑ์อิเล็กทรอนิกส์
- การผลิตเนื้อผ้าไม่ทอและสิ่งทอ
- การพัฒนาและการผลิตอุปกรณ์ทางการแพทย์
- การก่อสร้างและการดำเนินงานของสถานีก๊าซธรรมชาติสำหรับรถยนต์

2.2.3 มณฑลอันฮุย

- การพัฒนาและการผลิตของอุปกรณ์ทางการแพทย์
- บริษัทขนส่งทางน้ำ
- การแปรรูปทองแดง สังกะสี และอลูมิเนียมแบบครบวงจร (ครอบคลุมตั้งแต่กระบวนการ การถลุงหรือแยกสินแร่จนถึงการแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ขั้นสุดท้าย)
- การออกแบบและผลิตงานแอนิเมชัน
- การออกแบบและพิมพ์บรรจุภัณฑ์

2.2.4 มณฑลส่วนซี

- การแพทย์และการดูแลผู้สูงอายุ
- การผลิตและการพัฒนาผลิตภัณฑ์เคมีปลายน้ำของก๊าซธรรมชาติ
- การพัฒนาและการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีรุ่นใหม่
- กระบวนการแปรรูปสินแร่ที่ไม่ใช่เหล็กครบวงจร (non-metal ores)
- ธุรกิจรอดแบนด์และการเพิ่มมูลค่าทางธุรกิจการสื่อสารโทรคมนาคม

2.2.5 มณฑลหูหนาน

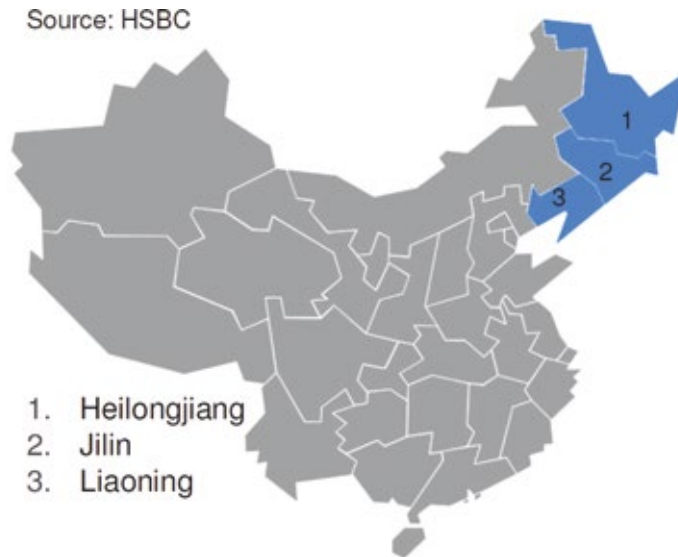
- การแปรรูปสังกะสี
- การผลิตและการแปรรูปผักผลไม้และผลิตภัณฑ์ปศุสัตว์
- การผลิตสารประกอบบิสมีท
- การผลิตรายการวิทยุโทรทัศน์และธุรกิจภาพยนตร์
- การผลิตเครื่องจักรสำหรับยางแบบครบชุด

2.2.6 มณฑลเจียงซี

- การพัฒนาและการผลิตเซรามิก ศิลปะเซรามิกที่ใช้ในครัวเรือน
อุตสาหกรรมเซรามิก และเซรามิกพิเศษ
- การแปรรูปแร่ธาตุหายาก (high-end rare earth application products)
- การสกัดและแปรรูปแร่ทองแดงและองค์ประกอบของแร่
- การพิมพ์บรรจุภัณฑ์

2.3 เขตพัฒนาเศรษฐกิจภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (Northeast Region)

ภาพแสดงการแบ่งเขตพัฒนาเศรษฐกิจภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ที่มา : HSBC

เขตพัฒนาเศรษฐกิจตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นพื้นที่มณฑลชายฝั่งทะเลเช่นเดียวกับเขตพัฒนาเศรษฐกิจภาคตะวันออก ประกอบด้วย 3 มณฑล คือ มณฑลเหลียวหนิง มณฑลเฮยหลงเจียง และ มณฑลจีหลิน แม้จะมีพื้นที่เล็กที่สุดเมื่อเทียบกับเขตเศรษฐกิจอื่น แต่กลับมีสัดส่วนรายได้ผลิตภัณฑ์มวลรวมสูง ดังจะเห็นได้จาก มณฑลเหลียวหนิงมีมูลค่า GDP สูงเป็นอันดับที่ 7 ของประเทศ จำนวน 437,217 เหรียญสหรัฐฯ เนื่องจากอุดมไปด้วยทรัพยากรธรรมชาติและเป็นแหล่งอุตสาหกรรมดั้งเดิมของประเทศ มณฑลเหลียวหนิงถือครองแร่เหล็กสำรองถึงร้อยละ 24 ของแร่เหล็กทั้งประเทศ โดยอุตสาหกรรมสำคัญในเขตนี้เป็น อุตสาหกรรมหนัก และยังเป็นศูนย์กลางการค้าการเกษตรในจีนอีกด้วย ในขณะที่ทางตอนใต้ของเขตเศรษฐกิจฯ เน้นการพัฒนารองรับอุตสาหกรรมบริการและการค้าระหว่างประเทศ ในช่วงการปฏิรูปเศรษฐกิจของจีนในปี 2522 รัฐบาลกลางมีนโยบายพัฒนาในเขตเศรษฐกิจอื่นๆ ส่งผลให้อุตสาหกรรมดั้งเดิมในเขตนี้ ซึ่งมีเทคโนโลยีการผลิตที่ล้าสมัยไม่สามารถแข่งขันกับภูมิภาคอื่นได้ จนกระทั่งปี 2546 รัฐบาลกลางได้ออกนโยบายเพื่อฟื้นฟูเขตเศรษฐกิจภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (Northeast China Revitalization) โดยสนับสนุนเงินช่วยเหลือจำนวนมากในการดำเนินการปฏิรูปอุตสาหกรรม เพื่อยกระดับอุตสาหกรรมให้ทันสมัยขึ้น โดยเขตเศรษฐกิจที่สำคัญในภาคนี้ คือ เขตเศรษฐกิจป้อไห่และเขตเศรษฐกิจตงเป๋ย

2.3.1 เขตเศรษฐกิจป้อไห่ (Bohai Economic Zone) ตั้งอยู่ทางตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศจีนครอบคลุมพื้นที่ 2 มหานคร คือ มหานครปักกิ่ง ซึ่งเป็นศูนย์กลางของเขตเศรษฐกิจป้อไห่ และ มหานครเทียนจิน กับอีก 3 มณฑลได้แก่ มณฑลซานตง มณฑลเหอเป่ย์ และมณฑลเหลียวหนิง พื้นที่ในเขตนี้

อุดมด้วยทรัพยากรธรรมชาติ โดยเฉพาะน้ำมันดิบ ก๊าซธรรมชาติ แร่เหล็ก ทั้งยังเป็นฐานการผลิตที่สำคัญ โดยมีอุตสาหกรรมหลัก อาทิ อุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูงในการผลิต เช่น อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ และเครื่องมือสื่อสาร อุตสาหกรรมเคมีภัณฑ์ อุตสาหกรรมยานยนต์ นอกจากนี้ยังมีจุดแข็งในอุตสาหกรรม โลจิสติกส์และการขนส่งสินค้าทางเรืออีกด้วย

2.3.2 เขตเศรษฐกิจตงเป่ย์ (Dongbei Region) ครอบคลุมมณฑลเหลียวหนิง มณฑลจี๋หลิน และมณฑลเฮยหลงเจียง ซึ่งในอดีตเป็นเขตอุตสาหกรรมหนักที่สำคัญของประเทศ แต่ได้รับผลกระทบหลังจากที่รัฐบาลจีนได้เริ่มดำเนินนโยบายเศรษฐกิจแบบระบบตลาด (Market Economy) ส่งผลให้เขตนี้มีความล่าช้ากว่าเขตอื่นๆ ใดๆก็ตาม รัฐบาลจีนได้กำหนดยุทธศาสตร์ที่จะฟื้นฟูเขตดังกล่าวให้เป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมหนักของประเทศเป็น New Powerhouse ของประเทศ โดยได้กำหนดให้เหลียวหนิงเป็นศูนย์กลางการผลิตอุปกรณ์และวัตถุดิบระดับโลก ทั้งนี้รัฐบาลจีนให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีแก่โครงการลงทุนในภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในแต่ละมณฑลในสาขาธุรกิจ ดังนี้

2.3.2.1 มณฑลจี๋หลิน

- อุตสาหกรรมการผลิตและการพัฒนาอุปกรณ์และชิ้นส่วนสำคัญทางการแพทย์
- การผลิตชิ้นส่วนรถยนต์
- บริการทางการเงินอัตโนมัติ
- การออกแบบและผลิตงานแอนิเมชัน
- เครื่องผลิตพลังงานชีวมวล

2.3.2.2 มณฑลเหลียวหนิง

- การผลิตและแปรรูปยาสมุนไพรจีนและสิทธิบัตรยาจีน
- การก่อสร้างและบริหารเครือข่ายระบบระบายน้ำและก๊าซเหลว
- การฝึกอบรมนักบินและสโมสรการบินพลเรือน
- การพัฒนาอุตสาหกรรมต่อเนื่องในโครงการทางระบบนิเวศที่สำคัญของประเทศ
- สถาบันทางการแพทย์และสถานดูแลผู้สูงอายุ

2.3.2.3 มณฑลเฮยหลงเจียง

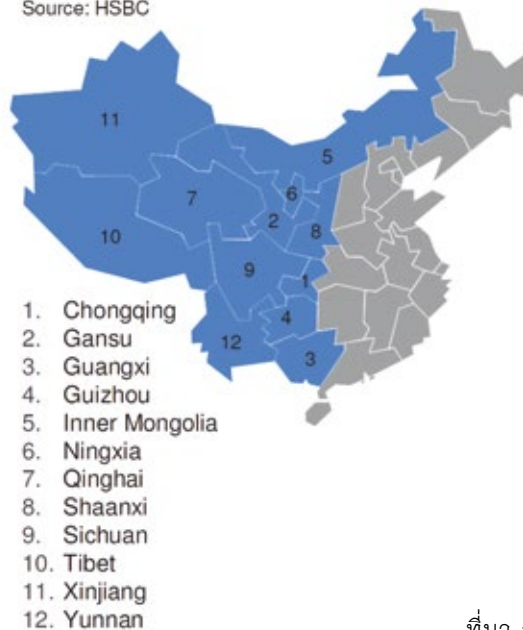
- การผลิตน้ำแร่ธรรมชาติ
- สถาบันทางการแพทย์และสถานดูแลผู้สูงอายุ
- อุตสาหกรรมการผลิตและการพัฒนาอุปกรณ์และชิ้นส่วนสำคัญทางการแพทย์
- การบำรุงรักษา การพัฒนา และการบริหารสถานที่ท่องเที่ยวและการก่อสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว
- การพัฒนาทรัพยากรการท่องเที่ยว ซึ่งรวมถึงพื้นที่ป่า น้ำแข็งและหิมะ และการก่อสร้างการจัดการลานสกี

2.4 เขตพัฒนาเศรษฐกิจภาคตะวันตก (Western Region)

เขตพัฒนาเศรษฐกิจภาคตะวันตกประกอบด้วย 12 มณฑล คือ 1 มหานคร 6 มณฑล และ 5 เขตปกครองตนเอง อันได้แก่ มหานครฉงชิ่ง มณฑลกานซู มณฑลกุ้ยโจว มณฑลชิงไห่ มณฑลซานซี มณฑลเสฉวน มณฑลยูนนาน เขตปกครองตนเองกว่างซี เขตปกครองตนเองมองโกเลียใน เขตปกครองตนเองหนิงเซี่ย เขตปกครองตนเองซินเจียง และเขตปกครองตนเองทิเบต โดยครอบคลุมเนื้อที่ถึงร้อยละ 70 ของพื้นที่ทั้งหมดของประเทศ ประชากรในเขตฯ มีจำนวน 1 ใน 3 ของประชากรทั้งประเทศ ตลอดจนเป็นเขตฯ ซึ่งมีทรัพยากรธรรมชาติอุดมสมบูรณ์ โดยมีปริมาณถ่านหิน น้ำมัน และก๊าซธรรมชาติถึงร้อยละ 35 และร้อยละ 12 ตามลำดับ และยังเป็นแหล่งที่มีโลหะหายากมากเป็นอันดับ 1 ของประเทศจีน เขตฯ นี้เป็นแหล่งผลิตไฟฟ้าสำคัญที่ส่งป้อนให้ภาคตะวันออกของจีน โดยมีกำลังผลิตไฟฟ้าคิดเป็นร้อยละ 50 ของการใช้พลังงานไฟฟ้าในภาคตะวันออก นอกจากนี้ยังเป็นแหล่งผลิตวัตถุดิบที่ป้อนให้แก่ภาคตะวันออกกว่าร้อยละ 60 ของปริมาณการใช้วัตถุดิบของภาคตะวันออก รวมถึงเป็นแหล่งผลิตอุตสาหกรรมด้านเทคโนโลยี อุตสาหกรรมปิโตรเคมี อิเล็กทรอนิกส์ สิ่งทอ อุตสาหกรรมนิวเคลียร์ เทคโนโลยีการสื่อสารและเลเซอร์ เป็นต้น ในเขตฯ นี้เมืองสำคัญ ได้แก่ เมืองซีอาน มณฑลส่านซี ซึ่งรัฐบาลจีนจะเน้นในด้านอุตสาหกรรมพลังงานปิโตรเลียม เหมืองถ่านหิน มหานครฉงชิ่งจะเน้นอุตสาหกรรมยานยนต์ (ถูกขนานนามว่าเป็นชิคาโกเมืองจีน) และการกระจายสินค้าโลจิสติกส์ เมืองเฉินตู มณฑลเสฉวน ซึ่งจะเน้นในอุตสาหกรรมการบิน อุตสาหกรรมพลังงาน เมืองหลันโจว มณฑลกานซู ซึ่งรัฐบาลจีนได้ประกาศให้เป็นเมืองศูนย์กลางการศึกษาต่อจากกรุงปักกิ่งและเขตปกครองตนเองกว่างซี (จีนเปิดเมืองหน้าด่านและประตูอาเซียนจัดเป็นเขตเสรีอาเซียน-จีน และยังมีพื้นที่ทางออกทะเล) ส่วนงานวิจัยร่วมระหว่างจีนและสิงคโปร์ชี้ว่า มณฑลที่มีศักยภาพในการเข้าไปลงทุนภาคตะวันตก คือ มณฑลเสฉวน มหานครฉงชิ่ง มณฑลมองโกเลียใน และเขตปกครองตนเองกว่างซี

ภาพแสดงการแบ่งเขตพัฒนาเศรษฐกิจภาคตะวันตก

Source: HSBC

ที่มา : HSBC

พื้นที่เขตเศรษฐกิจที่สำคัญ คือ เขตเศรษฐกิจอ่าวเป๋ยปู้กว่างซี ซึ่งนับเป็น“จุดเชื่อมต่อ”ของ 3 กรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจ ได้แก่ กรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจเขตสามเหลี่ยมเศรษฐกิจลุ่มแม่น้ำจูเจียง (Pan Pearl River Delta Forum and Fair: PPRD) กรอบการพัฒนาเศรษฐกิจภาคตะวันตกของจีน (China’s West Development Strategy) และเขตการค้าเสรีจีน-อาเซียน (China-ASEAN Free Trade Area) นอกจากนี้เขตเศรษฐกิจอ่าวเป๋ยปู้กว่างซี ยังเป็นเขตการพัฒนาทางเศรษฐกิจเพียงเขตเดียวของภาคตะวันตก และมีพื้นที่ติดชายฝั่งทะเลและชายแดนทางบก จึงสามารถเชื่อมโยงกับประเทศกลุ่มอาเซียนทั้งทางบกและทางทะเล ดังนั้นเรียกได้ว่าเขตเศรษฐกิจอ่าวเป๋ยปู้กว่างซีอยู่ในฐานะ “เมืองหน้าด่าน” และ “ประตูสู่อาเซียน” และจาก “นโยบายดำเนินการมุ่งตะวันตก” (Implementation Measures of the Go-West Policy) ของรัฐบาลจีนเมื่อวันที่ 21 ธันวาคม 2544 ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อกระจายความเจริญและยกระดับการพัฒนาพื้นที่ทางภาคตะวันตกให้ทัดเทียมกับภูมิภาคอื่นๆ ของประเทศ โดยรัฐบาลจีนจะเข้าไปลงทุนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบสาธารณูปโภคต่างๆ เช่น การขนส่ง การพลังงาน เทคโนโลยี วิทยาศาสตร์และการศึกษา เพื่อจูงใจนักลงทุนและให้สิทธิประโยชน์ด้านภาษีต่างๆ ในการกระตุ้นให้เข้ามาลงทุนเพิ่มขึ้น ทั้งนี้อุตสาหกรรมที่รัฐบาลจีนส่งเสริมในพื้นที่ภาคตะวันตกเพิ่มขึ้น ได้แก่ อุตสาหกรรมการเกษตร การพลังงาน การใช้วัตถุดิบภายในท้องถิ่น การขนส่ง โทรคมนาคม การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของรัฐ และอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง เป็นต้น นอกจากนี้ธุรกิจบางประเภท เช่น ธนาการ การประกันภัย การท่องเที่ยว การบัญชี และการออกแบบด้านวิศวกรรม ฯลฯ จะอนุญาตให้นักลงทุนต่างชาติเข้าไปลงทุนหรือร่วมลงทุนในพื้นที่ภาคตะวันตกได้ ในขณะที่ภาคอื่นๆ ของจีนอนุญาตให้นักลงทุนต่างชาติเข้าไปลงทุนได้บางเขตเท่านั้น โดยรัฐบาลจีนให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีแก่โครงการลงทุนในภูมิภาคตะวันตกในแต่ละมณฑลในสาขาธุรกิจ ดังนี้

2.4.1 มหานครฉงชิ่ง

- การพัฒนาและการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีการชลประทานประหยัดน้ำ
- การผลิตและการพัฒนาผลิตภัณฑ์เคมีปลายน้ำของก๊าซธรรมชาติ
- การผลิตเครื่องผลิตพลังงานแสงอาทิตย์และอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้อง
- การพัฒนาอุตสาหกรรมต่อเนื่องในโครงการทางระบบนิเวศที่สำคัญของประเทศ
- การแปรรูปอลูมิเนียมและแมกนีเซียม

2.4.2 มณฑลกานซู

- การผลิตผัก ผลไม้ และเมล็ดพันธุ์ดอกไม้
- การก่อสร้างฐานการผลิตไวน์องุ่นที่มีคุณภาพ
- การเพาะปลูกพืชพื้นเมืองและการแปรรูปเบียร์คุณภาพสูง
- การแปรรูปธาตุหายาก (high-end rare earth application products)
- ธุรกิจรอตแบนด์และการเพิ่มมูลค่าทางธุรกิจการสื่อสารโทรคมนาคม

2.4.3 เขตปกครองตนเองกว่างซี

- การผลิตผลิตภัณฑ์จากชนกลุ่มน้อย
- บริษัทขนส่งทางน้ำ

- การพัฒนาและการผลิตเซรามิกที่ใช้ในครัวเรือนอุตสาหกรรม เซรามิกและเซรามิกพิเศษ
- การแปรรูปยางไม้
- สถาบันทางการแพทย์และสถานดูแลผู้สูงอายุ

2.4.4 มณฑลกุ้ยโจว

- การแปรรูปผลิตภัณฑ์มันฝรั่ง หัวบุก และอื่นๆ
- การผลิตผลิตภัณฑ์และเครื่องมือที่มีฤทธิ์กัดกร่อน
- การแปรรูปอลูมิเนียมและโลหะที่ไม่ใช่เหล็ก
- การบำรุงรักษา การพัฒนา และการบริหารสถานที่ท่องเที่ยวและการก่อสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว
- การถลุงไทเทเนียม

2.4.5 มณฑลเสฉวน

- การผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรและปศุสัตว์
- การผลิตถุงน่องไนลอนที่มีคุณภาพสูง
- การแปรรูปทองแดง ตะกั่ว สังกะสี และอลูมิเนียม
- การผลิตเครื่องผลิตพลังงานแสงอาทิตย์และอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้อง
- การพัฒนา ก่อสร้าง และบริหารธุรกิจในทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เช่น น้ำแข็งและหิมะ ป่าไม้ และทุ่งหญ้า

2.4.6 มณฑลหึงชื้อ

- การปลูกและแปรรูปโกจิเบอร์รี่และองุ่น
- การพัฒนาและการแปรรูปหัตถกรรมของชนกลุ่มน้อย และอาหารมุสลิม
- การแปรรูปปูนและดินเซรามิก
- การพัฒนาและการผลิตวัสดุคาร์บอน
- การพัฒนาและการผลิตของอุปกรณ์ที่ใช้ผลิตไฟฟ้าและพลังงานแสงอาทิตย์

2.4.7 มณฑลชิงไห่

- การคุ้มครองการเพาะพันธุ์ และการใช้ประโยชน์จากสัตว์และทรัพยากรพืช
- การพัฒนาอุตสาหกรรมต่อเนื่องในโครงการทางระบบนิเวศที่สำคัญของประเทศ
- การก่อสร้างและการแปรรูปผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรและปศุสัตว์อินทรีย์
- การผลิตยาจีนดั้งเดิมและยาทิเบตชนิดใหม่
- ธุรกิจบรรดแบนด์และการเพิ่มมูลค่าทางธุรกิจการสื่อสารโทรคมนาคม

2.4.8 มณฑลสำนซี

- การผลิตและการพัฒนาผลิตภัณฑ์เคมีปลายน้ำของก๊าซธรรมชาติ
- การแปรรูปโลหะไทเทเนียม
- การค้าปลีกและค้าส่งของสินค้าทั่วไป
- บริษัทขนส่งโดยสารทางบก
- สถาบันทางการแพทย์และสถานดูแลผู้สูงอายุ

2.4.9 มณฑลเสฉวน

- ไวน์องุ่นและไวน์ผลไม้
- การผลิตก๊าซธรรมชาติอัด
- การออกแบบและผลิตงานแอนิเมชัน
- สถาบันทางการแพทย์และสถานดูแลผู้สูงอายุ
- การผลิตอุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิตกระแสไฟฟ้าและพลังงานแสงอาทิตย์

2.4.10 เขตปกครองตนเองทิเบต

- การพัฒนาและการใช้ประโยชน์จากเกลือในทะเลสาบ
- การผลิตน้ำแร่ธรรมชาติ
- การผลิตเครื่องหนัง และพรมทิเบต
- การผลิตยาสายพันธุ์ใหม่ของทิเบต
- การบำรุงรักษา การพัฒนา และการบริหารสถานที่ท่องเที่ยวและการก่อสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว

2.4.11 เขตปกครองตนเองซินเจียง

- การผลิตไวน์องุ่นที่มีคุณภาพสูง
- การเพาะปลูก และแปรรูปผลิตภัณฑ์เกษตร
- การใช้ประโยชน์จากน้ำมันและทรัพยากรก๊าซ
- การสำรวจและการใช้ประโยชน์จากก๊าซธรรมชาติ
- การเพาะปลูกและการแปรรูปพืชสมุนไพรเฉพาะถิ่น และพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์ทางยา

2.4.12 มณฑลยูนนาน

- การพัฒนาพื้นที่และการใช้ทรัพยากร
- การพัฒนาและผลิตยาจากพืชและสัตว์
- การออกแบบ พิมพ์ และผลิตบรรจุภัณฑ์
- การผลิตรายการวิทยุและโทรทัศน์ และธุรกิจภาพยนตร์
- สถาบันทางการแพทย์และสถานดูแลผู้สูงอายุ

3. เขตการค้าเสรีเชียงใหม่

3.1 คำจำกัดความเขตการค้าเสรี

เขตการค้าเสรีทั่วไป คือ การลงนามข้อตกลงร่วมกันระหว่าง 2 ประเทศ (หรือมากกว่า 2 ประเทศ) เพื่อยกเลิกหรือทยอยยกเลิกกำแพงภาษีหรือมาตรการกีดกันที่มิใช่ภาษีตามลำดับขั้นของสินค้าโดยส่วนใหญ่

เขตการค้าเสรีเชียงใหม่ คือ เขตที่ก่อตั้งขึ้นเป็นพิเศษ ซึ่งมีกฎระเบียบหรือนโยบายการบริหารจัดการและควบคุมแตกต่างจากพื้นที่อื่นๆ ภายในจีน ซึ่งเสมือนเป็นพื้นที่นอกอาณาเขตของจีน¹⁶ โดยแบ่งภาพการดำเนินนโยบายออกเป็น 2 ส่วน คือ

- 1) ภาควิชาการค้า กล่าวคือ สินค้าที่นำเข้าและส่งออกจะได้รับการยกเว้นควบคุมโดยศุลกากร
- 2) ภาควิชาการลงทุน กล่าวคือ ชาวต่างชาติสามารถเข้ามาลงทุนได้ค่อนข้างสะดวกและเสรีมากกว่าพื้นที่ทั่วไปในจีน

3.2 ข้อมูลทั่วไปของเขตการค้าเสรีเชียงใหม่

จีนได้ทำพิธีเปิดตัวเขตทดลองการค้าเสรีเชียงใหม่อย่างเป็นทางการ เมื่อวันที่ 29 กันยายน 2556

3.2.1 ขนาดพื้นที่

พื้นที่ทดลองเบื้องต้น 28 ตารางกิโลเมตร ซึ่งแบ่งเป็น 3 เขต ได้แก่ เขตท่าเรือสินค้า ทัณฑ์บนหยางชาน เขตสินค้าทัณฑ์บนไว่เกาเฉียว และเขตสินค้าทัณฑ์บนสนามบินผู้ตง หากประสบความสำเร็จจะค่อยๆ ขยายเขตการค้าเสรีครอบคลุมพื้นที่ 1,210 ตารางกิโลเมตรของเขตผู้ตง¹⁷

16 ศูนย์ข้อมูลเพื่อธุรกิจไทยในจีน. 2556. *ชอกแซกเชียงใหม่ : ตาม BIC ไปรู้จัก “เขตทดลองการค้าเสรีแห่งแรกของจีน” กันเถอะ!!*. [ออนไลน์]. เข้าถึงจาก: http://www.thaibizchina.com/thaibizchina/th/china-facts/detail.php?IBLOCK_ID=70&SECTION_ID=521&ELEMENT_ID=13311. [1 กรกฎาคม 2557].

17 ICSC. 2556. *จีนเตรียมเปิดเขตการค้าเสรีเชียงใหม่ หวังความสามารถปฏิรูปศก.มังกร*. [ออนไลน์]. เข้าถึงจาก : <http://apecthai.org/apec/th/journal.php?year=2013&month=10&id=7037>. [1 กรกฎาคม 2557].

พื้นที่ของเขตการค้าเสรีเซี่ยงไฮ้

ที่มา : thaibizchina.com

3.2.2 ระยะเวลาทดลองดำเนินงาน

จีนได้กำหนดระยะเวลาทดลองดำเนินงานอยู่ที่ 3 ปี ภายหลังจากนั้นจะนำผลลัพธ์และประสบการณ์ที่ได้เสนอต่อรัฐบาล และดำเนินการปฏิรูปอย่างต่อเนื่องต่อไป

3.2.3 การดำเนินงานในภาพรวม

1) ความพิเศษในนโยบายการบริหารหรือการเรียกเก็บภาษี

- กำหนดเฉพาะรายการข้อจำกัดหรือข้อห้าม (negative list) ของการลงทุน โดยธุรกิจต่างชาติ โดยหากเปรียบเทียบกับพื้นที่อื่นๆ ของจีนแล้ว เขตการค้าเสรีเซี่ยงไฮ้มีนโยบายควบคุมที่เข้มงวดน้อยกว่า (นอกจากสาขาธุรกิจที่ใน negative list แล้ว ธุรกิจต่างชาติสามารถลงทุนได้ค่อนข้างสะดวกและเสรี)
- ยกเว้นภาษี ค่าน้ำเข้า และผ่อนชำระภาษี เพื่อส่งเสริมภาคการค้า / การลงทุน

- ปรับเปลี่ยนรูปแบบการอนุมัติธุรกิจ จากเดิมในรูปแบบที่ต้องได้รับการพิจารณาอนุมัติก่อนดำเนินธุรกิจ (approval system) มาเป็นรูปแบบลงทะเบียนแล้วดำเนินธุรกิจได้เลย (registration system) ทำให้ก่อตั้งบริษัทได้ง่ายขึ้น โดยจากเดิมต้องใช้เวลา 29 วัน ปัจจุบันเหลือเพียงแค่ 4 วัน

2) ทดลองแลกเปลี่ยนเงินหยวนอย่างเสรีที่ใช้อัตราดอกเบี้ยตามกลไกตลาด เพื่อส่งเสริมการใช้เงินหยวน และผลักดันให้เป็นสกุลเงินที่มีบทบาทในระดับสากลมากยิ่งขึ้น

3.2.4 ธุรกิจที่เปิดให้ต่างชาติเข้ามาลงทุน

ทางการเงินให้ความสำคัญกับการบริการ จึงจะเห็นได้ว่าในเขตการค้าเสรีเซี่ยงไฮ้ จีนได้ส่งเสริมธุรกิจบริการเป็นส่วนมาก โดยจีนได้เปิดโอกาสให้ต่างชาติเข้ามาลงทุนในเขตการค้าเสรีเซี่ยงไฮ้ ในธุรกิจและบริการทั้งสิ้น 6 ธุรกิจ

1) ธุรกิจบริการทางการเงิน : โดยทางรัฐบาลจีนได้อนุญาตให้ก่อตั้งหน่วยงานดังต่อไปนี้ โดยไม่กำหนดทุนจดทะเบียนขั้นต่ำ

- ธนาคารเงินทุนต่างชาติ
- หน่วยงานประกันสุขภาพเฉพาะทางโดยเงินทุนต่างชาติ
- บริษัทสินเชื่อบริการทางการเงิน (Financial Leasing)

ดังต่อไปนี้

2) ธุรกิจบริการทางการค้า : โดยทางรัฐบาลจีนได้อนุญาตให้ต่างชาติลงทุนในธุรกิจ

- ธุรกิจโทรคมนาคมบางส่วน
- ธุรกิจการผลิตและจัดจำหน่ายอุปกรณ์เกมส์ต่างๆ (ภายใต้การควบคุมความปลอดภัยในระบบเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศอินเทอร์เน็ต)

ดังต่อไปนี้

3) ธุรกิจบริการขนส่งทางน้ำ : โดยทางรัฐบาลจีนได้อนุญาตให้ต่างชาติลงทุนในธุรกิจ

- ธุรกิจการเดินเรือนานาชาติขยายข้อจำกัดด้านสัดส่วนการลงทุนร่วมระหว่างต่างชาติ-จีน
- ในธุรกิจบริหารจัดการการเดินเรือระหว่างประเทศอนุญาตให้ต่างชาติลงทุนได้ร้อยละ 100

4) ธุรกิจบริการเฉพาะทาง : โดยทางรัฐบาลจีนได้อนุญาตให้ก่อตั้งหน่วยงานดังต่อไปนี้

- บริษัทสำรวจเครดิต
- บริษัทท่องเที่ยวเงินลงทุนจีน – ต่างชาติ ตามเงื่อนไขที่กำหนด
- หน่วยงานนายหน้าจัดหาบุคลากรทุนจีน – ต่างชาติ
- บริษัทการลงทุนโดยต่างชาติในรูปแบบบริษัทจำกัด (มหาชน)

หน่วยงานดังต่อไปนี้

5) ธุรกิจบริการที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม : โดยทางรัฐบาลจีนได้อนุญาตให้ก่อตั้ง

- หน่วยงานอบรมความรู้/เทคนิควิชาชีพทุนจีน – ต่างชาติ
- หน่วยงานรักษาพยาบาลทุนต่างชาติร้อยละ 100

หน่วยงานดังต่อไปนี้

6) ธุรกิจบริการเกี่ยวกับด้านวัฒนธรรม : โดยทางรัฐบาลจีนได้อนุญาตให้ก่อตั้ง

- สถาบันเท็งเงินทุนต่างชาติร้อยละ 100 เพื่อให้บริการในเขตการค้าเสรีฯ
- หน่วยงานนายหน้าประสานงานด้านการแสดง (Performance agencies) ทุนต่างชาติร้อยละ 100
- นโยบายด้านการค้าการลงทุนในเขตการค้าเสรีเชียงใหม่
- ทางรัฐบาลจีนได้ประกาศ 2 นโยบายด้านการค้าและการลงทุน เพื่อแข่งขันกับนักลงทุนต่างชาติ

3.3 นโยบายด้านการค้า การลงทุนในเขตการค้าเสรีเชียงใหม่

3.3.1 นโยบายที่ 1 : 190 มาตรการ 18 หมวดธุรกิจ¹⁸

เนื่องจากทางการเงินมีนโยบายจัดแบ่งการลงทุนของธุรกิจออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่

1) ประเภทที่ส่งเสริมให้ลงทุน 2) ประเภทที่มีข้อจำกัดการลงทุน และ 3) ประเภทที่ห้ามลงทุน โดยแต่ละประเภทจะมีข้อกำหนดและกฎระเบียบที่ส่งผลต่อการก่อตั้งและการดำเนินธุรกิจในลักษณะที่แตกต่างกันไป แต่สำหรับการลงทุนเขตการค้าเสรีจะมีความพิเศษกว่าการลงทุนในพื้นที่อื่นๆ ของจีน กล่าวคือ ทางการเงินได้ประกาศ “มาตรการบริหารพิเศษสำหรับการลงทุนของธุรกิจต่างชาติในเขตการค้าเสรีจีน (เชียงใหม่) ฉบับปี 2556” ซึ่งเนื้อหาเกี่ยวกับข้อจำกัดหรือข้อห้ามธุรกิจต่างชาติเข้ามาลงทุนในเขตการค้าเสรีเชียงใหม่รวม 190 รายการ ครอบคลุม 18 หมวดธุรกิจในจีน โดยแบ่งเป็น 89 สาขาอุตสาหกรรมหลัก แยกเป็น 1,069 สาขาอุตสาหกรรมย่อย ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 17.5 ของสาขาอุตสาหกรรมย่อยทั้งหมดที่มีมาตรการควบคุมพิเศษ และส่วนที่เหลืออีกกว่าร้อยละ 80 จะปรับเปลี่ยนการบริหารธุรกิจการลงทุนต่างชาติจากเดิมในรูปแบบที่ต้องได้รับการอนุมัติก่อนดำเนินธุรกิจ (approval system) มาเป็นรูปแบบลงทะเบียน แล้วจึงสามารถดำเนินธุรกิจได้เลย (registration system) แทน ซึ่งจะทำให้การลงทุนก่อตั้งธุรกิจสะดวกและง่ายขึ้นกว่าเดิม

ทั้งนี้ รายการห้ามต่างชาติลงทุนตามมาตรการฉบับข้างต้นนอกจากจะครอบคลุมประเภทธุรกิจที่เงินห้ามต่างชาติลงทุนตาม “*รายการขึ้นำอุตสาหกรรมการลงทุนโดยต่างชาติของจีน ฉบับปี 2554*” แล้ว ยังมีรายการห้ามต่างชาติลงทุนเพิ่มเติมอีก 6 รายการ ได้แก่

- 1) ห้ามลงทุนในธุรกิจค้าส่งเกลือ
- 2) ห้ามลงทุนในธุรกิจประมูลโบราณวัตถุ

18 ศูนย์ข้อมูลเพื่อธุรกิจไทยในจีน. 2556. *เกาะติดข่าว “เขตการค้าเสรีเชียงใหม่” กับนโยบายใหม่ด้านการลงทุน/การค้าที่ต้องจับตามอง*. [ออนไลน์]. เข้าถึงจาก : http://www.thaibizchina.com/thaibizchina/th/china-economic-business/result.php?SECTION_ID=483&ID=13213. [2 กรกฎาคม 2557].

- 3) ห้ามลงทุนในธุรกิจร้านค้าโบราณวัตถุ
- 4) ห้ามลงทุนในระบบออนไลน์การสำรองที่นั่งโดยสารเครื่องบิน ยกเว้นผู้ลงทุนจากฮ่องกง มาเก๊า และได้หวัน
- 5) ห้ามดำเนินกิจการหรือเข้าร่วมให้บริการเกมออนไลน์ทั้งทางตรงและทางอ้อม
- 6) ห้ามลงทุนในธุรกิจศูนย์กลางดำเนินกิจการข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต

3.3.2 นโยบายที่ 2 : “7 มาตรการภาษี” เดิมหน้า.. ส่งเสริมภาคการค้า/การลงทุน

อธิบดีกรมภาษีอากรของกระทรวงการคลังเงินได้แถลงนโยบายที่ชัดเจนด้านการเรียกเก็บภาษีในเขตการค้าเสรี แล้ว 7 มาตรการ โดยแบ่งเป็นการส่งเสริมสำหรับภาคการค้า 5 รายการ และภาคการลงทุน 2 รายการ ซึ่งครอบคลุม 4 ประเภทภาษี (ภาษีเงินได้นิติบุคคล ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ภาษีมูลค่าเพิ่ม และภาษีสศุลกากร) ดังนี้

3.3.2.1 มาตรการทางภาษีเพื่อส่งเสริมการค้า 5 รายการ ได้แก่

- 1) บริษัทสินเชื่อกทางการเงิน (Financial Leasing) ซึ่งจดทะเบียนในเขตทดลองการค้าเสรีเชียงใหม่ หรือบริษัทลูก ซึ่งแม่ก่อตั้งโดยบริษัทแม่ที่ไม่ได้จดทะเบียนในเขตทดลองการค้าเสรี แต่บริษัทลูกได้รับการจดทะเบียนในเขตทดลองการค้าเสรี จะได้รับสิทธิตามขอบข่ายการคืนภาษีส่งออกสำหรับธุรกิจสินเชื่อกทางการเงิน
- 2) บริษัทสินเชื่อ (Leasing Company) ที่ตั้งอยู่ในจีนและจดทะเบียนในเขตทดลองการค้าเสรี หรือบริษัทลูกซึ่งแม่ก่อตั้งโดยบริษัทแม่ที่ไม่ได้จดทะเบียนในเขตทดลองการค้าเสรี แต่ได้รับการจดทะเบียนในเขตทดลองการค้าเสรี จะได้รับสิทธิพิเศษด้านภาษีมูลค่าเพิ่มที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการนำเข้ากรณีสั่งซื้อเครื่องบินขนาดน้ำหนักบรรทุกมากกว่า 25 ตันขึ้นไปจากแหล่งที่มานอกจีนแผ่นดินใหญ่และได้รับการอนุมัติจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมถึงให้บริการเช่าแก่บริษัทสายการบินภายในประเทศ
- 3) สินค้าของวิสาหกิจที่จดทะเบียนในเขตทดลองการค้าเสรีฯ ผลิตและแปรรูปในพื้นที่เขตการค้าเสรีฯ รวมถึงจัดจำหน่ายไปยังพื้นที่อื่นๆ ในประเทศ โดยผ่านเมืองระดับ 2¹⁹ อาทิ หางโจว หนานจิง ซูโจว อุ๋ฮั่น และหนิงโป เป็นต้น จะได้รับสิทธิเลือกเสียภาษีการจำหน่ายสินค้าในประเทศดังกล่าวจาก (1) วัตถุดิบ/ชิ้นส่วนนำเข้า หรือ (2) การยื่นขอรับการตรวจสอบตามจริงตามแต่วิสาหกิจเห็นควร ซึ่งถือได้ว่านโยบายดังกล่าว คือ **“นโยบายเสียภาษีแบบเลือกได้”**
- 4) ยกเว้นภาษีให้แก่สินค้านำเข้าที่จำเป็นของวิสาหกิจการผลิตและวิสาหกิจให้บริการด้านการผลิต อาทิ เครื่องจักร และอุปกรณ์ เป็นต้น โดยหากเป็นสินค้านำเข้าของธุรกิจบริการทั่วไปที่ใช้ในชีวิตประจำวัน

19 เมื่อวันที่ 31 ธันวาคม 2548 ประเทศจีนได้แบ่งเขตปกครองเป็น 5 ระดับ คือ เมืองระดับ 1 : ระดับมณฑล เมืองระดับ 2 คือ ระดับเมืองหรือระดับจังหวัด เมืองระดับ 3 คือ ระดับอำเภอ เมืองระดับ 4 คือ ระดับตำบล และเมืองระดับ 5 คือ ระดับหมู่บ้าน

รวมถึงสินค้าที่กฎหมาย ระเบียบ และข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องได้กำหนดไว้ว่าไม่สามารถยกเว้นภาษีได้ ก็ยังจำเป็นจะต้องชำระภาษีภายใต้กรอบนโยบายที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน

- 5) ปรับปรุงนโยบายทดลองคืนภาษีสำหรับ Port of departure ให้มีความสมบูรณ์มากขึ้น ตลอดจนศึกษาวิจัยการขยายขอบข่ายทดลองนโยบายดังกล่าวสำหรับ Port of departure วิสาหกิจการขนส่ง และพาหนะเพื่อการขนส่ง เป็นต้น

3.3.2.2 มาตรการทางภาษีเพื่อส่งเสริมการลงทุน 2 รายการ ได้แก่

- 1) วิสาหกิจหรือผู้ถือหุ้นบุคคลทั่วไป (Individual Shareholder) ที่จดทะเบียนในเขตทดลองการค้าเสรีฯ ซึ่งนำทรัพย์สินที่มีเงินตราออกไปลงทุนในต่างประเทศ จะได้รับสิทธิผ่อนจ่ายภาษีซึ่งเรียกเก็บจากส่วนต่างทางมูลค่าที่ประเมินได้จากทรัพย์สินดังกล่าวเป็นงวดได้ โดยมีระยะเวลาผ่อนจ่ายไม่เกิน 5 ปี
- 2) บุคลากรระดับสูง/บุคลากรหายากของวิสาหกิจในเขตทดลองการค้าเสรีเชียงใหม่ ซึ่งได้รับรางวัลจากองค์กรในรูปแบบของการแบ่งปันหุ้นหรือเงินทุน จะสามารถผ่อนจ่ายภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาได้ โดยนโยบายส่งเสริมดังกล่าวได้เริ่มทดลองดำเนินการแล้วในเขตจงกวนชุน

